

Kritinio mąstymo užduotys

Gyvenimo prasmė

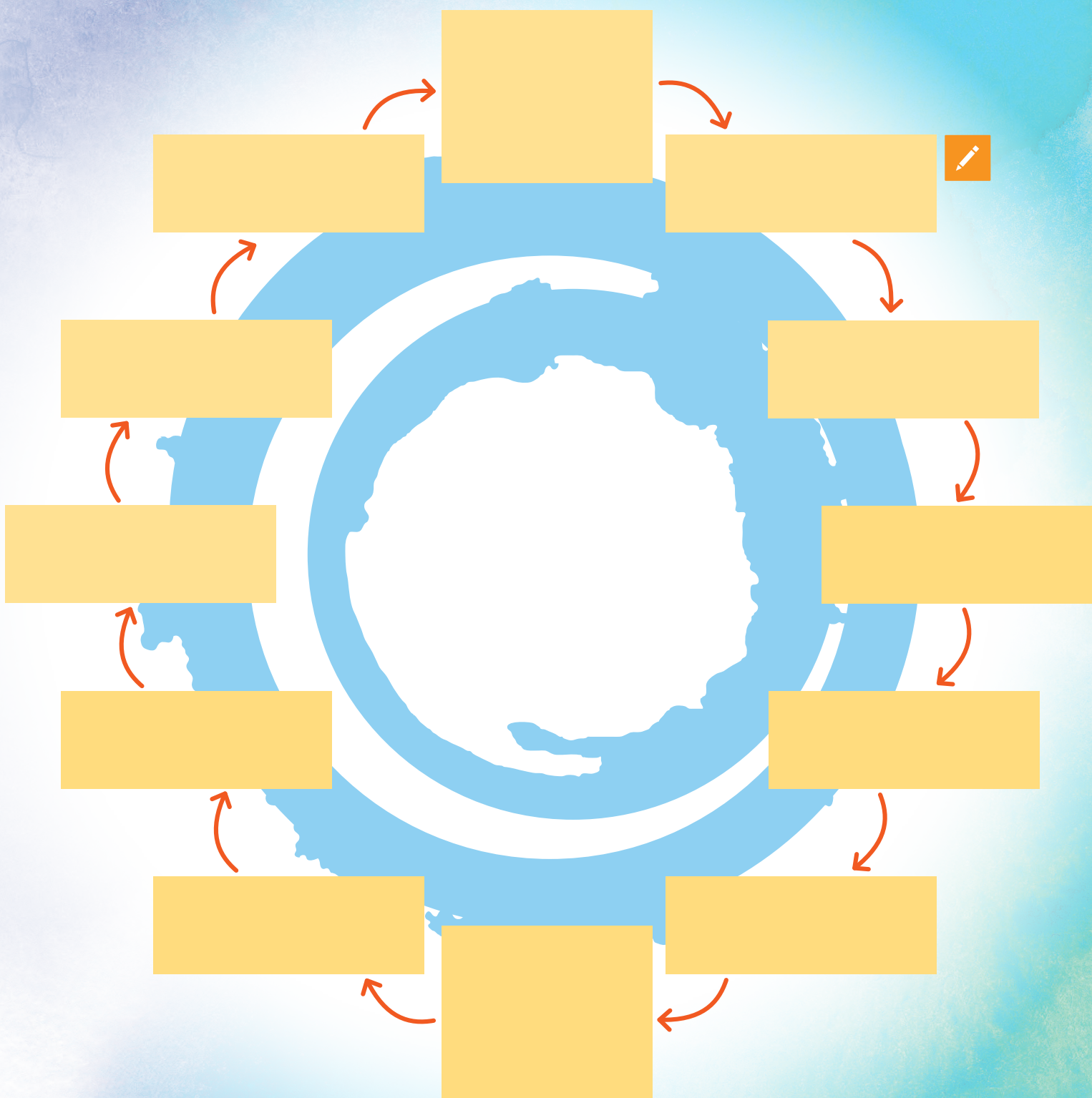
1. Užduotis. Dilemų sprendimas

Moralinė, arba prasmės, dilema kyla tada, kai žmogui reikia priimti sprendimą renkantis iš keleto visiškai skirtingų situacijų. Kokį dilemos sprendimą renkasi žmogus, priklauso nuo jo vertybių, įsitikinimų, požiūrio į gyvenimo prasmę.

Kasdien susiduriame su dažniausiai tiesiogiai įtikinamais prasminiais kontekstais, kurių daugiau neapsunkiname. Šie prasmės kontekstai išryškėja žmogaus prisiimtuose mokslo, profesiniuose, šeimos, laisvalaikio ir kt. vaidmenyse. Tačiau kartais nutinka kaip filmo herojui Ž. D. Boby, kuris tam tikra prasme atsitraukė nuo kasdienės rutinos, nuo įprastų prasmės kontekstų ir ėmė svarstyti jų prasmę, gyvenimo vertę egzistencinės prasmų visumos aspektu pereidamas į aukštesnį mąstymo lygį. Tokia požiūrio pokyčio galimybė susijusi su žmogaus būseną, kurią S. Kierkegoras pavadino *Arba – arba* perskyra, kai kyla *moralinė – prasmės* dilema.

Kiekvienam žmogui pravartu kritiškai įvertinti save, savo galimybių ribas, suvokti, ką savyje reikėtų tobulinti ir keisti.

Sudaryk savo gyvenimo tikslų schemą pagal dvylikos žingsnių planą:

2. Užduotis.

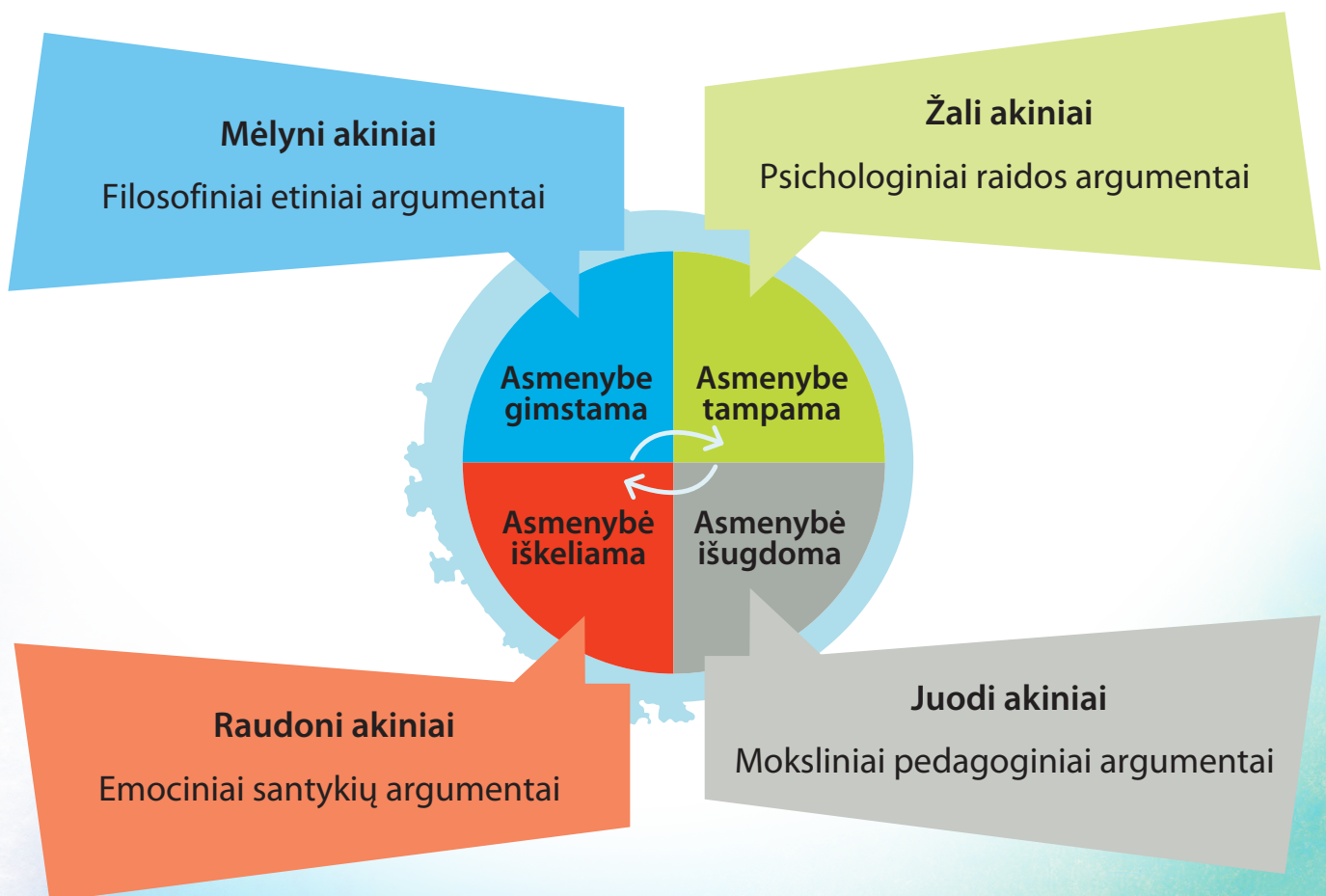
Ar kiekvienas asmuo – asmenybė ir tikslas pats savaime?

Užduotis skirta patikrinti, kaip vertinamas paties žmogaus, siekiančio įprasminti savo gyvenimą, asmuo. Ar kiekvieną vadiname asmenybe?

„Turėjau pasikliauti savimi, jei norėjau įrodyti, jog mano intelekto koeficientas didesnis už griežčio“, – savo sprendimą rašyti paaiškino Žanas Dominikas Boby.

Taikydamas holistinės analizės metodą pagrįsk etikos principą, kad žmogaus asmuo (net ir būdamas neįgalus) yra ne daiktas ir ne vien kaip priemonė, o tikslas pats savaime. Tačiau koku mastu (dėl kokių asmens savybių, išskirtinių galimybių, moralinio tobulėjimo, savimonės, buvimo savaime autonomijos ar kt.) asmuo turi savaiminę vertę ir negali būti laikomas vien priemone?

Į šį kategorinį imperatyvą pažvelk pro skirtingus „akinius“. Gali jį aptarti su suolo draugu.

3. Užduotis.

Pasvarstyk šią S. Kierkegoro tezę, susiek ją su stebėto filmo herojumi Ž. D. Boby ir parašyk dilemos sprendimo galimybes atitinkamuose laukeliuose. Atsakymus pagrįsk gamtiškumo, humanizmo ar tikėjimo prasmės pakopų logika (pagal A. Anzenbacherį).

Aš kovoju... už Arba – Arba. Tai yra lobis, kurį aš ketinu palikti tiems, kuriuos myliu šiame pasaulyje... Tasai lobis yra paslėptas Tavo paties viduje.

PRASMĖS PAKOPOS		ARBA Mokytis naujos bendravimo kalbos ir rašyti knygą	ARBA Pasiduoti likimui ir nekovoti
 TIKĖJIMAS Laisvė, grindžiama malone	Dalyvavimas, kad ateitų Dievo karalystė (artimo meilė)		
	Meilė Asmeninis šventumas (Dievo meilė)		

PRASMĖS PAKOPOS		ARBA Mokytis naujos bendravimo kalbos ir rašyti knygą	ARBA Pasiduoti likimui ir nekovoti
HUMANIZMAS Laisvė, grindžiama laisve	Kitų gerovė (draugystė, šeima, globa, ekonomika, teisė, politika)		
Moralumas/ teisė	Savo paties tobulumas (savo paties gebėjimų puoselėjimas, moralinis tobulumas)		
GAMTIŠKUMAS Laisvė, grindžiama gamta	Netiesioginis hedonizmas (sveikata, gerovė, jėga, autoritetas)		
Hedonizmas	Tiesioginis hedonizmas (tiesioginė malonumo/ ne malonumo motyvacija)		

Vertinimas. Nėra vienareikšmio teisingo sprendimo dėl dilemoje pateiktos alternatyvos. Tai priklauso nuo Tavo pateiktų argumentų. Visi atsakymai gali būti prasmingi. Vertindamas dilemos sprendimo atsakymus mokytojas turėtų kreipti dėmesį į tai, kaip Tu argumentuoji vienokį ar kitokį prasmės pakopos pasirinkimą. Gali parašyti ir keletą galimų pasirinkimo variantų, tik būtinai pažymėk (pabrauk), kurie sprendimai Tau atrodo tinkamiausi ir kodėl.